

MICHEL GONDRY

El francès Michel Gondry és un dels realitzadors més imaginatius de videoclips contemporanis. Fascinat per les matemàtiques en general i les fractals en particular, els seus treballs exploren sovint les possibilitats visuals de la multiplicació.

La sessió es completa amb quatre peces clàssiques que completen aquesta visió, entre la investigació i el joc, de l'exercici cinematogràfic.

Gondry: Amb tu la música sona millor

«Sempre vaig odiar els anuncis i els vídeos pretensiosos abans de començar a dirigir, que fugien del típic i deien que les persones només segueixen modes. El meu objectiu sempre ha estat fer que la gent se senti bé quan vegi el meu treball.»

Michel Gondry va néixer i créixer a Versailles (França). Ara, amb trenta anys i escaig, el seu repertori de curtmetratges és increïble. Ha escrit brillants imatges en forma d'anuncis, vídeos musicals, curtmetratges, una peça interactiva en línia, collages, etc. Se li atribueix el mèrit d'haver revifat el format del videoclip. Molts l'han qualificat de geni: des de col·laboradors com Yuka Honda (Cibo Matto), Georges Bermann i Björk fins a altres directores com Spike Jonze, Joseph Kahn («Gondry ho fa el primer i millor que ningú. Sempre.») i Roman Coppola; fins i tot a Moltar li agrada Gondry. L'edat de Michel Gondry, però, enganya: els seus treballs es caracteritzen per una mirada exploratòria infantil. Divertits i audaços, com el hip hop de la vella escola, els treballs de Gondry són el seu lloc d'esbarjo. Narra històries sobre la gent i les seves vides alhora que qüestiona les nostres definicions de la realitat. Els seus personatges ens reflecteixen. Els seus móns plasmen la interacció entre els móns en què vivim: naturalesa, societat i ment. I ho fa amb humor.

El punt d'inflexió de la seva carrera va ser Björk. Sembla que la islandesa va veure alguns dels seus vídeos, incloent-hi el tercer que va fer per al seu grup musical Oui Oui, La Ville. Després de parlar-ne, van decidir crear el vídeo en què la cantant va debutar en solitari, Human Behaviour. El vídeo és inoblidable. No només va despertar l'interès de la gent per Gondry, sinó que va revifar l'interès en l'aleshores balbucient indústria del vídeo musical.

Això era el 1993. Entre aleshores i ara Gondry sempre ha aconseguit arrufar les boques dels espectadors. Cada cop que apareix un dels seus treballs (la majoria dels quals ni tan sols li pertanyen), mostra noves maneres de combinar velles tècniques, d'explicar històries, i de divertir-se.

Actualment està treballant en el seu primer llargmetratge, un divertit relat titulat Human Nature. És el seu segon intent de fer un llargmetratge. El seu primer intent, una adaptació de la història de còmic The Green Hornet, va quedar arraconat, i actualment sembla que aviat serà produït. Tot i això, ningú sap exactament com serà el proper projecte de Gondry. Spike Jonze (productor de Human Nature) afegeix interès a la barreja: «Treballo amb Michel Gondry en una història que gairebé tota té lloc en la memòria d'algú. Ara mateix se'n diu Untitled Memory Project.»

Oh, espereu. Abans de marxar potser hauríem de deixar que l'home en qüestió parlés per ell mateix. El text següent procedeix de la petita biografia de Gondry que hi ha al llibre de Björk Post. L'autor de l'entrevista és Sjö Sigurdsson.

«De petit estava interessat en les possibilitats que oferien el Lego i el Meccano per crear i inventar nous descobriments. El meu cosí i jo vam utilitzar el Meccano per construir un prototip de màquina de dibuixos animats, bastant semblant al zoetropi. Era un cercle negre amb una obertura per mirar els petits dibuixos. Una de les històries que vam dibuixar era sobre un viatge en què amb un zoom, mitjançant una progressió fractal, es passava d'una infinitat més gran a una infinitat més petita. Començava a l'espai, amb els planetes, i després es tancava amb la terra, els continents, els països i les ciutats, els carrers i les cases, baixant per una xemeneia, penetrant en la fusta i en els petits àtoms. Després tornava a fer un zoom out cap als planetes. Tenia una durada d'aproximadament

un minut, i nosaltres teníem dotze anys.» Avui el meu cosí és arquitecte, però encara està interessat en les invencions. Li encanta la idea de l'estèreo visual i ha descobert una màquina que dibuixa en 3D. Com us podeu imaginar, és bastant complicat. Dibueixes en l'aire amb un cursor que està connectat a dues petites articulacions, cadascuna de les quals sosté un bolígraf. Si es traça la cara d'algú amb el cursor, cada bolígraf la dibuixa des d'un angle lleugerament diferent. Es pot veure el retrat en estèreo quan es mira amb ulleres de 3D.

»De la mateixa manera que amb la màquina de dibuixos, acostumàvem a fer molts d'aquells llibres en què es dibuixen una seqüència d'imatges i es passen els fulls ràpid de manera que sembli que es moguin. Vam fer-ne un amb una història sobre un home que va al lavabo. Allà una mà surt del wáter, agafa el seu penis i l'arrossega a través de totes les canonades. »En aquell temps teníem molt d'interès en les imatges d'horror, gore; quan ets jove hi ha coses en què t'has de cagar i t'agrada l'horror. Després evolucions cap a altres coses, però és important en aquella edat.

»Des de molt jove dibuixava. M'agradava. Quan la gent sap que ho fas et demana dibuixar diferents coses, i és com si ja formessis part de la societat. Si dibuixes bé tens un rol social, per molt jove que siguis. I produeixes una cosa tangible al mateix temps que ets creatiu. »Dibuixar també augmenta el teu estatus a l'escola. Jo era el millor dibuixant de la classe, i podia ensenyar a la resta de nens com dibuixar dones despulades. Era un dibuix molt senzill fet amb tres línies que s'aprenia de seguida.

»Es podria dir que vinc d'una família musical. El meu avi, Constant Martin, va inventar un dels primers teclats. Era un petit sintetitzador anomenat Clavoline i crec que se'n van vendre 100.000 només al Regne Unit. Es posava al costat del piano i si volies tocar la trompeta n'imitava una, d'una manera dolenta però encantadora. El meu avi tenia una botiga d'òrgans d'església electrònics, que també funcionava molt bé. Aviat tots els vells òrgans de tubs van ser substituïts pels electrònics.

»Després el meu pare es va ocupar de la botiga. Evidentment, el meu pare estava molt més interessat en la cultura pop. Va començar a vendre guitarres elèctriques i era genial. Però ben aviat va fer fallida perquè senzillament havia regalat els instruments. Si un jove hippy volia de debò una guitarra o un teclat però no s'ho podia permetre, el meu pare pràcticament l'hi donava.

»La meua família era una mica com la família Pop, és a dir, com les famílies que es podien veure en els llibres progressistes sobre educació sexual de finals dels anys seixanta. A la primera pàgina es veia tota la família en el bosc en texans blaus acampanats i després, quan passaves a l'altra pàgina, tots ells s'estaven drets despulats perquè veïssis que bé que s'hi trobaven junts.

»Escoltàvem molta música pop, rhythm and blues, i el meu pare era un gran fan de Duke Ellington. Per tant, mai em vaig ficar en la música com una mena de reacció contra els meus pares. No havia d'usar la música per venjar-me dels meus pares. Em van donar molta llibertat de pensament. Jo simplement escoltava la música que sempre m'havia agradat.

»Abans de perdre la botiga el meu pare em va donar una bateria i al meu germà un contrabaix. Vam formar un parell de grups junts, que tocaven punk, rock... o potser més aviat New Wave... i així és com vaig entrar en el món de la música. Després vam deixar Versailles per anar a una escola de Belles Arts de París. Vaig formar el grup Oui Oui amb alguns amics de l'escola.»

1ª Part

FIREWORKS

1947, 15', b/n.

Imatge: Chester Kessler. Música: Ottorino Respighi. Rodatge a Hollywood.

Amb Kenneth Anger (el somniador), Gordon Gray (mariner 1), Bill Setzer (mariner 2)

« Un somniador insatisfet es lleva, surt de nit cercant «una llum» i és xuclat per l'agulla que s'injecta. Un somni d'un somni, se'n torna al llit menys buit que abans...A *Fireworks* he alliberat tota la pirotècnia explosiva d'un somni. Els llumins llibertaris del son encenen aquella nit els desigs inflamables que el dia sufoca en l'aigua freda de la consciència, i esclata aleshores en recs d'incandescència fulgurant. Aquestes representacions imaginàries proporcionen un respir temporal.»

Kenneth Anger

SCORPIO RISING

1963, 29', color.

Imatge: Kenneth Anger. Rodatge a Brooklyn i Manhattan. Música: Ricky Nelson, Little Peggy March, The Angels, Bobby Vinton, Elvis Presley, Ray Charles, The Crystals, The Ran-Dells, Kris Jensen, Claudine Clark, Gene McDaniels, The Surfaris.

Amb Bruce Byron (Scorpio), Johnny Sapienza (Taurus), Frank Carifi (Leo), John Palone (Pinstripe), Ernie Allo (Joker), Barry Rubin (el colom), Steve Crandell (Blondie), Bill Dorfmann (esquena), Johnny Dodds (Kid), Jim Powers (motorista caigut).

«Una invocació dels prínceps, àngels i esperits regnants de l'esfera de Mart, formada com una bona visió del mite del motorista americà.Un mirall de la mort que es mostra en la cultura americana: Brando, motos i cuir negre; Crist, cadenes i cocaïna. La màquina poderosa com a tòtem tribal, de la joguina al terror. Tànatos en crom i cuir negre i texans a punt de petar. Primera Part: Boys & Bolts: (fascinació masculina amb The Thing that Goes). Segona

part: Image Maker (col·locar-se amb els herois: el Rebel de Dean i el Johnny de Brando: l'autèntica visió de J.C.). Tercera part: Walpurgis Party (observació passiva de J.C. durant el dia sagrat del motorista). Quarta part: Rebel Rouser (la reunió de les legions de la foscor amb un missatge del nostre patrocinador). Dedicada a Jack Parsons, Victor Childe, Jim Powers, James Dean, T. E. Lawrence, Hart Crane, Kurt Mann, The Society of Spartans, The Hell's Angels i tots els nens adults que algun cop han seguit la crida del germà de l'Amor».

Kenneth Anger

2ª Part

INAUGURATION OF THE PLEASURE DOME

1954, 38', color.

Assistent de càmera: Robert Straede. Música: Leos Janáček, Missa Gagolítica. Rodatge a Hollywood.

Amb Samson de Brier (Shiva, Osiris, l'Anticrist), Marjorie Cameron (la dona escarlata, Kali), Katy Kadell (Isis), Renata Druks (Lilith), Anaïs Nin (Astarte), Paul Mathiesen (Pan), Curtis Harrington (Cesare, el somnàmbul), Kenneth Anger (Hècate), Peter Druks (Ganimesdes).

«Una assemblea de mags assumeix la identitat dels déus i deesses en un divertiment dionisiac. Lord Shiva, el mag, es desperta. La dona escarlata, la meuca del cel, es fuma un porro ben gran i farcit; l'Astarte de la lluna duu les ales de la neu; Pan ofereix el raïm de Bacus; Hècate, el filtre de bolets, ayahuasca i donzell. S'aboca el vi vell d'Hècate. Lord Shiva ha enverinat la copa de Pan. L'orgia prossegueix (una farsa satànica en la qual Pan és el premi). Lady Kali beneeix els ritus dels fills de la llum mentre que Lord Shiva invoca la divinitat amb la fórmula "Força i foc". Dedicada als pocs que valen; i a Aleister Crowley; i al nen coronat i conquistador».

Kenneth Anger

INVOCATION OF MY DEMON BROTHER

1969, 11', color.

Imatge: Kenneth Anger. Assistent: Jud Yalkut. Música: Mick Jagger -sintetitzador moog-. Rodatge a San Francisco.

Amb Speed Hacker (el que porta el bastó), Lenore Kandel (Diaconessa), William Beutel (Diac), Kenneth Anger (mag), Van Leuven (Acòlit), Harvey Bialy (Germà), Timotha (Germana), Anton Szandor LaVey (Satan), Bobby Beausoleil (Llucifer).

«Invocation of My Demon Brother (Arrangement in Black and Gold).Un conjur de forces paganes apareix en pantalla en un rampell de poder espiritual i místic.Satan avança en la penombra, mentre els poders de la foscor s'apleguen en una missa a mitja nit. La dansa del bruixot en sentit contrari a les agulles del rellotge al voltant de la Força Espiral Giratòria, l'esvàstica solar, fins que apareix el portador de la llum (Llucifer). "La veritable màgia d'Horus exigeix la unió apassionada de contraris" –Aleister Crowley».

Kenneth Anger

LUCIFER RISING

1970-1980, 30', color.

Assistents de càmera: Michael Cooper, Alistair Londonderry.

Música: Bobby Beausoleil and the Freedom Orchestra (presó de Tracy). Conseller Thelèmic: Gerald J.Yorke. Rodatge a Luxor, Karnak, Gizeh, Externsteine, Londres, Avebury. Un film presentat per Anita Pallenberg.

Amb Miriam Gibril (Isis), Donald Cammell (Osiris), Haydn Couts (l'adepte), Kenneth Anger (el mag), Sir Francis Rose (el Caos), Marianne Faithfull (Lilith), Leslie Huggins (Llucifer).

«Una pel·lícula sobre la generació de l'amor: la festa d'aniversari de l'Era d'Aquari, que mostra cerimònies reals per atreure la presència de Llucifer. Llucifer és el déu de la llum, no el dimoni; és l'àngel rebel rere tot allò que passa al món avui dia. El seu missatge és que el secret de la felicitat és la desobediència. Isis (la natura) es desperta. Osiris (la mort) respon. Lilith (la destrucció) puja al lloc dels sacrificis. El bruixot activa el cercle i Llucifer (el portador de la llum) es manifesta.»

Kenneth Anger